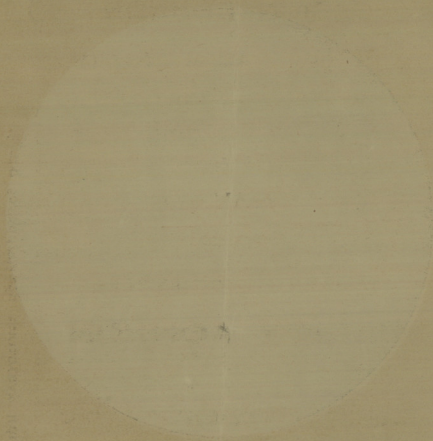


18-3-1930



ΩΔΕΙΟΝ
ΛΟΓΗΘΕΝ



VOICED
VOLUNTARY

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

1871

ΣΥΜΦΩΝΙΚΑΙ — ΛΑΪΚΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Γ. Ν. ΝΑΖΟΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΛΥΜΠΙΑ

Τρίτη 18 Μαρτίου 1930 ώρα 6.15' μ. μ. ακριβώς

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΕΚΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΗΣ

ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΤΟΥ

ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

1893 - 1930

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΔΗΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΟΛΙΣΤ

GEORGES BOSKOFF

Πιάνο

*Μετά την έναρξιν της Συναυλίας ή είσοδος επιτρέπεται
μόνον κατά τὰ διαλείμματα.*

ΤΥΠΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ - Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ-5408

Τὴν Κυριακὴν 16 Μαρτίου, ὥραν 11 π. μ. ἡ ΓΕΝΙΚΗ ΔΟΚΙΜΗ

Τιμὴ ἀναλυτικῆς προγράμματος Δρ. 5.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. *Σονάτα εις Ρε μείζ.* J. S. BACH
 - I Ouverture. Grave. Vivace
 - II Air. Andante
 - III Gavotte I και II Allegro
 - IV Bourrée. Allegro scherzando
 - V Gigue. Allegro con brioὕπο τῆς ὁρχήστρας
(πρώτη ἐκτέλεσις)
2. *Συμφωνία ἀρ. 4.* (Ιταλική). F. MENDELSSOHN
 - I Allegro vivace
 - II Andante con moto
 - III Con moto moderato
 - IV Saltarello. Prestoὕπο τῆς ὁρχήστρας

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

3. α) *Κοντσέρτο εις φα.* W. A. MOZART
 - I Allegro
 - II Larghetto
 - III Presto. Tempo di Menuetto
- β) *Ὀγγρεκὴ Φαντασία* FR. LISZT
Ὁ κ. Georges Boskoff και ἡ
ὁρχήστρα
4. *Θάνατος και Μεταμόρφωσις* R. STRAUSS
Συμφωνικὸν ποίημα
ὕπο τῆς ὁρχήστρας

Πιάνο τῆς Συναυλίας: STEINWAY & SONS

Ἀντιπρόσωπος: Ε. Τσαμουρτζής

... για έναν εξαιρετικά ενδιαφέροντα και πολύτιμο και να γράφει σε
... και να γράφει...
... και να γράφει...
... και να γράφει...

J. S. BACH

Σούιτα εις Ρε μείζον

Ο Μπάχ συνέθεσε τέσσαρας μεγάλας Σούιτας εις τας οποίας έδωκε τὸ ὄνομα «Εισαγωγαί». Ἐκ τούτων αἱ πρῶται ἐγράφησαν εἰς Cöthen καὶ αἱ δύο τελευταῖαι διὰ τὴν Ἑταιρίαν Telemann τὴν ὁποίαν ὁ Μπάχ διηύθυνεν εἰς Λειψίαν. Αἱ «Σούιται» τοῦ Μπάχ ἀποτελοῦνται ἀπὸ σειρὰν χορῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μενουέττο, *gigue*, φοριάντα, παβάντα κ.λ.κ., εἰς τοὺς ὁποίους ὁ συνθέτης προτάσσει μίαν «Εἰσαγωγὴν», γαλλικοῦ τύπου, εὐρέως ἀνεπτυγμένην, μετὸ τυπικὸν *Grave* τῆς ἀρχῆς καὶ μετὸ ἐπακολουθοῦν *ritace*. Ἡ εἰσαγωγὴ αὐτὴ εἶνε γραμμένη μετὸ ἐξευγενισμένον ἔφος μουσικῆς δοματίου καὶ ὄχι κομικοῦ μελοδράματος. Τὰ ὑπόλοιπα μέρη τῆς Σούιτας εἰς Ρε εἶνε μὴ Ἄγια, 1η καὶ 2α Γκαβόττα, 1 Βουιττέ, καὶ μία *Gigue*, Ἰταλικοῦ ἔφους. Ἡ ὀργήστρα περιλαμβάνει ἐκτὸς τῶν ἐγχόρδων, τρεῖς ἀάλπιγγας, 2 ὀξυαύλους καὶ τύμπανα.

Μετὰ τὰς τέσσαρας αὐτὰς εἰσαγωγὰς τοῦ Μπάχ κλείει μία ὀλόκληρος ἐποχὴ καὶ ἐκλείπει εἰς τύπος μουσικῆς πού ἐπεκράτησεν εἰς Γερμανίαν πλέον τοῦ αἰῶνος.

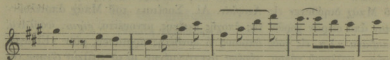
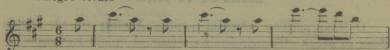
F. MENDELSSOHN

Συμφωνία εις Λα μείζον (Ἰταλική)

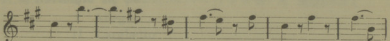
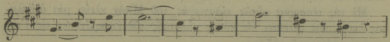
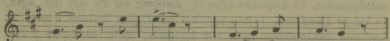
Ἡ τετάρτη συμφωνία τοῦ Μένδελσων, εἰς λα μείζον, ἔργον 90, ἀμιλλᾷται εἰς δημοτικότητα μετὰ τὴν σκωτικὴν. Ὀνομάζεται Ἰταλικὴ καὶ εἶνε καλλιτεχνικὸς καρπὸς τοῦ μακροῦ ἐν Ἰταλίᾳ ταξιδίου, ὅπερ εἶχεν ἀναλάβει ὁ νεαρὸς συνθέτης κατὰ τὸ 1830. Καθαρῶς μεσημβρινὰ στοιχεῖα ἀναγνωρίζει κανεὶς εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς συμφωνίας, τὸ ὁποῖον παρομοιάζει εὐθέμους καὶ βαρσικὰς σκηνάς καὶ ἕνα πραγματικῶς νεαπολιτάνικον χορὸν, τὴν **σαλιταρέλλαν**. Εἰς τὰ ὑπόλοιπα μέρη εἰκόνας τῆς μεσημβρίας δὲν εἶνε ἀπολύτως καταφανεῖς. Παρ' ὅλα ταῦτα

τὸ πρῶτον, μὲ τὸν φαιδρὸν τοῦ βασικὸν τόνον, ἐπενθυμίζει πολὺ τὸν «πάντα γαλανὸν οὐρανὸν ὅπου ἡ λεμονιά ἀνθεῖ». Περὶ ἀπὸ τὸ μέρος αὐτὸ μία ποιη εὐτιχίας καὶ μιὰ νεανικὴ φαντασία ποὺ κανένα νέφος δὲν σκιάζει. Τὸ πρῶτον θέμα, ποὺ ἐμφανίζεται χωρὶς εἰσαγωγήν:

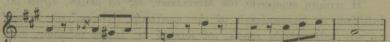
Allegro vivace



ἀρχίζει δυνατὰ καὶ ἀνυπόμονα τὸ δεύτερον:



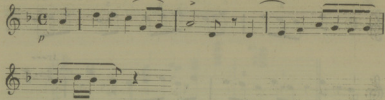
εἶνε ἡρωμώτερον καὶ φέρει ἴχνη αἰσθηματικότητος καὶ ρομαντισμοῦ. Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν παρουσιάζεται καὶ τρίτη μουσικὴ ἰδέα:



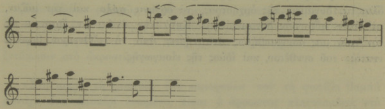
ἢ ὁποία θὰ ἐπαναληφθῇ ἀργότερον κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου μέρους.

Τὸ δεύτερον μέρος, (Andante *con moto*) ἀρχίζει μὲ ἕφος παθητικῆς μαλλάντας, μὲ τὸ ἐπόμενον θέμα τὸ ὁποῖον ἐκτελοῦν ἀρχικῶς αἱ βιόλαι, οἱ ἐνθάλαιοι καὶ ὁ βαρύτονος:

Andante con moto



Με τὸ θέμα τοῦτο πλέκεται μιὰ ἄλλη ὀραία μελωδία:



Ἡ σκηνὴ ἐπαναλαμβάνεται μερικὲς φορές, με μικρὰ ἰντερμέδια. Ἐν τέλει ὁ πένθιμος λόγος ὑπερισχέει καὶ τὸ κομμάτι σβύνει μέσα σὲ ἑλαφροὺς στεναγμούς. Ἐάν εἰς τὸ μέρος τοῦτο δὲν ἀναγνωρίζει κανεὶς βορειοὺς τόνους, εἰς τὸ ἐπόμενον $\frac{3}{4}$, διαβλέπει τὸ γερμανικὸν στοιχεῖον νὰ ὑπερισχῆ. Τὸ κύριον θέμα τεμαχίου αὐτοῦ κάμνει τὴν ἐντύπωσιν ἐνὸς Ländler:

Con moto moderato



καὶ δίδει μιάν ἰδέαν τῆς γερμανικῆς φαιδρότητος ὅπως τὴν ἐναντιόσθησαν οἱ βιεννέζοι διδάσκαλοι. Εἰς τὸ μεσαῖον τμήμα ξυτνὰ εἰς τὴν καρδίᾳ τοῦ νεαροῦ Μένδελσον ὁ ρομαντισμὸς τῶν δασῶν καὶ διαφαίνεται, ἀπὸ τοὺς ἤχους τῶν κόρνων, ἡ ἀγάπη ποῦ εἶχεν ὁ μουσουργὸς πρὸς τὸν Βέμπερ.

Τὸ τελευταῖον μέρος μετὴν ἐπίμονον ταντοφονίαν του, παρουσιάζεται μετὲν θέμα λαϊκοῦ τραγουδιοῦ:



Τὸ θέμα τοῦτο ἀναπτύσσεται ἐπὶ μακρόν, προσιδεῖ συναισθηματα πάθους, τρυφερότητος καὶ ἀγρίας χαρᾶς καὶ θέτει ἀπέναντι ἀλλήλων ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς ὀρχήστρας, τὰ ὄργανα *solo* καὶ τὴν μαζαν, μὲ ὁλοὴν αἰξουσαν δυναμικότητα. Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἔρχονται εἰς τὸν νοῦν μας ἀσυναισθητικῶς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ «Ὀνειρον θερινῆς νυκτός» τοῦ συνθέτου, καὶ ἰδίως τῆς εἰσαγωγῆς.

P. ΣΤΡΑΟΥΣ

Θάνατος καὶ Μεταμόρφωσις

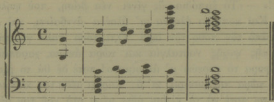
Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1889 ὁ P. Στράουζ ἐτελείωσε τὴν σύνθεσιν τοῦ συμφωνικοῦ τοῦ ποιήματος «*Θάνατος καὶ Μεταμόρφωσις*», ἔργον 24, τὸ ὁποῖον συνέτεινε τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ ἐξαπλοθῇ ἡ καλλιτεχνικὴ του φήμη.

Τὸ συμφωνικὸν αὐτὸ ποίημα, γεμάτο δύναμιν καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ θεωρούμενον κλασσικὸν στὴν τέχνην τοῦ Στράουζ, ἀρ' ἐνὸς μὲν εἶγε ἄλλα παρεμφερῆ ἔργα του ὅς προδρομοὺς, ἀρ' ἕτερον δὲ ἓνα μακρὸ πρόγραμμα. Τὸ ποίημα ἐγράφη ἐκ τῶν ὑστέρων ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρίττερ, μὲ μερικὰς μεταβολὰς ἰδικῆς του ἐμπνεύσεως.

Εἰς τὸ ποίημα αὐτὸ βλέπομεν νὰ περνοῦν εἰκόνες τῆς εὐτυχισμένης παιδικῆς ἡλικίας, κατόπιν τῆς νεανικῆς, τὸ κορῦφομα τῶν δυνάμεων, καὶ ὕστερον τὸ δράμα τοῦ θανάτου, μὲ τὴν φοβερὰν πύλιν κατὰ τῆς ἀοράτου, ἀγνώστου καὶ ἀκατανικήτου δυνάμεως.

Τὸ τραγητῆμενὸν θέμα τοῦ ὁποῖου αἱ δύο τελευταῖαι συγχροδία ἠκούσθησαν γλυκὰ, στὸν ἐλάχιστον τρόπον, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔργου,

μᾶς παρουσιάζουν ἐμφανεστάτα, ἀργότερα, σὲ φωτεινὸν καὶ θεωπευτικὸν μείζονα τρόπον τὴν *Ἀπολύτρωσιν* :



ποῦ αὐξάνει συνεχῶς σὲ δύναμιν καὶ μεγαλοπρέπειαν. Τὸ μεγαλύτερον καὶ ἡ ἐσωτερικότης τοῦ Στραύου ὡς συμφωνικοῦ συνθέτου εἶνε τέτοιον στὸ συμφωνικὸν αὐτὸ ποίημα ὥστε ν' ἀρίνη πάντοτε μεγάλην ἐντύπωσιν στὸ ἀκροατήριον.

«Στὴ μικρῇ τῇ φτωχικῇ τὴν καμαρούλα ποῦ τὴ φωτίζει θαμπὰ μονάχα ἓνα ἀποκέρι λυωμένο, εἶναι ὁ ἄρρωστος πλαγιασμένος στὸ στρῶμα. Μόλις τώρα πάλυψε μ' ἀνήμερη ἀπελπισιὰ μὲ τὸ θάνατο κ' ἐξαντλημένος ἀποκοιμήθηκε. Τίποτε ἄλλο δὲν ἀκούεται στὸ δωμάτιο ἀπὸ τὸ σιγανὸ χτύπημα τοῦ ρολογιοῦ τοῦ κρεμασμένου στὸν τοῖχο, καὶ μέσα στὴν ἀνατριχιαστικὴ σιωπῇ μαντεύονται τὰ βήματα τοῦ θανάτου ποῦ πλησιάζει. Στὸ χλωμὸ πρόσωπο τοῦ ἀρρώστου παίζει νοσταλγικὸ, θλιμμένο, ἓνα χαμόγελο. Στὰ σύνορα τῆς ζωῆς ποῦ βρῖσκειται, μήπως ὄνειρεύεται τὰ ὀλόχουσα τὰ παιδικὰ του χρόνια;

Μὰ ὁ Θάνατος δὲ χαρίζει γιὰ πολὺ ὄρα στὸ θῆμα του τὸν ὕπνο καὶ τὰ ὄνειρα. Ἄγρια τὸν ἀνατινάξει κ' ἡ πάλυ ξαναορίζει. Παλεύει ἢ γοητεία τῆς ζωῆς μὲ τὴ δύναμι τοῦ θανάτου κ' ὁ ἀγῶνας εἶναι φοριαμιστικός. Κανένας δὲ νικᾷ, καὶ πάλι ἀπλώνεται ἡ σιωπῇ.

Ἄποκαμωμένος, ὀλόισα πεσμένος στὸ στρῶμα, μὰ χωρὶς ὕπνο πιά, μέσα στὴν ἔξαρση τοῦ πυρετοῦ βλέπει ὁ ἄρρωστος μπροστὰ του ὅλη τὴ ζωὴ του νὰ περνᾷ. Ἡ μιὰ ἀνάμνηση ἀκολουθεῖ τὴν ἄλλη, εἰκόνας ἀναριθμητες ξυπνοῦν. Βλέπει πρῶτα στὸ ρόδινο φῶς τῆς αὔγης τὰ παιδικὰ τὰ χρόνια ποῦ φέγγουν ἀγνά, τ' ἄθῳα τὰ χρόνια. Καὶ ὕστερα διακρίνει ζωηρὰ νὰ παίζουν τὰ νειάτα - πῶς δοκιμαῖουν τὴν δύναμὴ τους — ἴσαμε ποῦ ἀγναντεύει τὸν ὄριμο ἄντρα ποῦ ἀγωνίζεται νὰ φτάσῃ ὅ,τι πύρινα ποθεῖ: τ' ἀνώτερα ἀγαθὰ τῆς ζωῆς. Τεντώνεται ὀλόκληρη ἡ ἀντρικὴ του προσπάθεια, πλέρια νὰ συλλάβῃ ὅ,τι

ἔχει φωτεινό. Μὰ ὅλ' οἱ ἄλλοι γύρω του τοῦ ἀρθήνουν ἐμπόδια, κι' ἀκόμα νέα ἐμπόδια, γιὰ νὰ τὸν συντρίβουν γιὰ νὰ τὸν ἐξολοθρέψουν. Μόλις πιστεῖει πῶς αἰσθίασε στὸ τέρας, κοντὰ του κάποιος βροντοφωνεῖ «ἄλτ!» — «Τὸ ἐμπόδιο ἄς γίνει νέα βάση, ποὺ ψηλά πρόχει ν' ἀνεβῆς». Καὶ κοπιᾷζει ὀλοένα κι' ὀλοένα ἀνεβαίνει, καὶ ποτὲ δὲν παρατείνεται ἀπὸ τὸν πόθο τὸν ἱερό. Ὅ,τι τόσο πολὺ γύρευε μὲ τὴν πιὸ βαθεῖα τῆς ψυχῆς νοσταλγία καὶ τώρα ἀκόμα, χαροπαλεύοντας, ὁμοια παράφορα τὸ γυρεύει μ' ἄλλοιμονο! ποτὲ δὲ θὰ τὸ βρῆ. Κι' ἄς τὸ διακρίνει τώρα πιὸ φανερά, κι' ἄς παίρνει μέσα του κάποια μορφή, δὲ θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ τὸ κλάσῃ, οὔτε μέσα στὸ νοῦ του δὲ θὰ μπορέσῃ ποτὲ τέλεια νὰ τὸ ζήσῃ.

Καὶ τότε ξαφνικὰ ἀνηγεί ὁ τελευταῖος γδοῦπος τοῦ σιδερένιου σφηνιοῦ τοῦ θανάτου. Τὸ γήινο σῶμα σπᾶει, τὸ μάτι σκεπάζεται μὲ τὴ ματιὰ τοῦ θανάτου.

Στὸν οὐρανὸ ἀκούει ὁ ἄρρωστος ποὺ γιαιτρεῖθηκε, τραγοῦδιὰ ἤχηρὰ ποὺ ἀρμονικὰ τοῦ φανερώνουν ὅ,τι τόσο ζήτησε, ὅ,τι τόσο πόθησε:

«Ὁ Κόσμος ἀπολυτρώνεται, ὁ κόσμος μεταμορφώνεται».



